

Món Quà Sinh Nhật Không Mong Đợi

Truyện ngắn của Nguyễn Ngọc Hoa

Trong bữa cơm chiều, tôi và Quỳnh Châu cho các con hay chương trình nghỉ hè cho mùa hè cuối cùng trước khi Mạc con trai đầu lòng đi học đại học xa nhà: Chúng tôi sẽ dự cuộc họp mặt (đại) gia đình rồi nghỉ hè ở Orlando, Florida. Vừa nghe xong, Diễm Lệ là bé út lên sáu hết hè sẽ vào trường tiểu học khoá chí la lên,

“A ha . . . anh Mạc phải đi *roller coaster* với em 15 lần!”

“Diễm Lệ đi *roller coaster* với anh Mạc đi, Ân không thích đi đâu,” cu Ân, lớn hơn Diễm Lệ một tuổi, vội vàng giao hện.

“Roller coaster,” người Pháp gọi là “núi Nga” (*montagnes russes*), là “xe lao dốc trên trục lăn” trong giải trí trường, mô phỏng một chiếc xe lửa ngắn gồm một số toa lộ thiên chở người chơi tìm cảm giác mạnh, và chạy lên “núi” xuống “núi” trên những đoạn đường rầy dốc đứng, ngoắt ngoéo, và có khi lộn đầu. Được sáng chế đầu tiên ở Nga vào đầu thế kỷ thứ 17, *núi Nga* gồm những bờ dốc bằng gỗ và được chơi vào mùa đông, khi trời lạnh giá. Người ta đổ nước lên bờ dốc, nước đông thành đá khiến bờ dốc trơn láng, và người chơi ngồi trên xe trượt lao xuống dốc và lên dốc. Đầu thế kỷ 19, người Pháp bắt chước làm *núi Nga* ở Paris, nhưng thời tiết ẩm không thể làm nước đá nên họ phải cho chiếc xe lao dốc (*coaster*) trượt trên những trục lăn (*roller*).

Mạc trót hứa với Diễm Lệ hè năm ngoái, lúc chúng tôi đi nghỉ hè ở tiểu bang Minnesota kế cận và để ra hai ngày vui chơi ở giải trí trường Valleyfair gần Minneapolis. Đã được bạn trong lớp mẫu giáo mách nước, Diễm Lệ đòi đi cho bằng hết sáu *núi Nga* của Valleyfair. Chiều lòng bé út, cả gia đình cùng đi. Rồi bé xin đi lại *núi Nga* cao nhất, tôi phải đi cùng với bé vì chiều cao của bé chưa đủ để đi một mình. Sau đó, bé đòi đi lần nữa – lần thứ ba – nhưng tôi từ chối. Nước mắt lưng tròng, bé kéo áo Quỳnh Châu năn nỉ, nhưng vô hiệu. Trước khi bé út bị rầy vì tật vôi dai, Mạc tình nguyện đi với bé. Để hai anh em chơi *núi Nga*, tôi cùng Quỳnh Châu và cu Ân đi chơi chỗ khác. Khoảng một tiếng rưỡi đồng hồ sau, chúng tôi trở lại; Mạc và Diễm Lệ vẫn đi *núi Nga* hết lần này đến lần khác, Diễm Lệ khẳng khẳng đòi tiếp tục đi, và sau cùng Mạc chịu thua và hứa đại,

“Anh Mạc mệt rồi, không đi nổi nữa. Để lần sau ba má cho đi *amusement park* [giải trí trường], anh Mạc sẽ đi *roller coaster* với em 15 lần.”

Trong nhà, Diễm Lệ có tiếng nhớ dai, và không ai có thể hứa cuội với bé. Và từ dạo đi Valleyfair về, bé đâm ra mê đi *núi Nga*, càng cao càng dễ sợ bé càng thích. Kỳ này đi Orlando, chúng tôi sẽ dành hầu hết thời gian nghỉ hè để các con vui chơi ở khu giải trí trường có chủ đề cách trung tâm thành phố khoảng 20 dặm về phía tây nam, trong đó lớn nhất là Walt Disney World and Universal Orlando. Quỳnh Châu đã mua vé trọn mớ cho gia đình ở khách sạn và vào cửa hai giải trí trường này năm ngày. Bé sẽ tha hồ đi *núi Nga* – *mệt nghỉ*. Chỉ khổ thân Mạc!

* * *

Chúng tôi bay xuống phi trường Quốc tế Orlando và thuê xe lái về nhà Trọng (em út tôi) ở Chuluota thuộc ngoại ô Orlando và cách trung tâm thành phố chừng 25 dặm về phía đông bắc, nghĩa là ở góc xa khu giải trí trường nhất. Nhà Trọng có sáu phòng ngủ, đủ chỗ cho mẹ và cả sáu gia đình anh em tôi. Mẹ đang ở chung với Trọng để giúp vợ chồng nó nuôi đứa con gái út. Gia đình các em khác – Sang, Triết, Bình, và Lâm – lái xe từ Texas, Louisiana, và Oklahoma đến nhà Trọng gặp mặt và nghỉ lại đêm đầu tiên. Mẹ và các em tôi không nói ra, nhưng ai cũng hiểu cuộc họp mặt năm nay tại Orlando một phần là để ăn mừng sự thành công về học vấn của Trọng: Nó nghỉ làm hai năm, đi học toàn thời gian tại Đại học Trung tâm Florida ở Orlando, và đậu bằng PhD về cơ khí. Bằng tiến sĩ đầu tiên của dòng họ, để gì mà được!

Sáng hôm sau chúng tôi mang đồ tế nhuyễn, nồi niêu soong chảo, và thức ăn tươi để nấu ăn, và lái xe chừng một tiếng đồng hồ (khoảng 50 dặm Anh) đến thành phố ven biển Cocoa Beach. Trọng đã đặt thuê mấy căn nhà trong một khu nghỉ dưỡng, căn lớn nhất dành cho mẹ và gia đình Trọng và dùng làm nơi nấu ăn và tụ họp đại gia đình. Từ căn tôi ở, bước ra phía sau chừng 20 thước là tới bãi cát rộng nhìn ra Đại tây dương; sáng sớm còn mù sương, tôi và Quỳnh Châu đi bộ tập thể dục dọc theo mé nước và thưởng thức sự tĩnh lặng của đại dương.

Hai ngày đầu, anh em tôi chia nhau đưa trẻ em ra bãi tắm biển, đưa các bà ra phố mua quà lưu niệm và đồ biển đặc sản địa phương về nấu ăn, và dẫn từng nhóm nhỏ đi thăm viện bảo tàng Lướt Sóng Florida và khu rừng duyên hải vô cùng ngoạn mục trong công viên Lori Wilson.

Ngày thứ ba, bọn đàn ông bảy người, kể cả Mạc và Giang 16 tuổi con trai lớn của Sang (em kế tôi), đi câu cá ngoài khơi. Công ty đưa đi câu dùng tàu chở chúng tôi ra biển xa, cung cấp cần và mồi câu, và gần như cả quyết chúng tôi sẽ câu được cá lớn. Chắc mồi thế nào cũng sẽ có cá biển ăn, các bà sửa soạn gia vị và dao thớt làm cá để trở tằm nấu nướng cho bữa cơm chiều. Nhưng trước khi chúng tôi rời khỏi nhà, mẹ đưa tay can,

“Khoan khoan! Tại *bây* muốn có cá ăn thì phải bắt thẳng *Ba Hoa* ở nhà. *Hấn* không có số sát cá *mô*; có *hấn* đi thì cá *mú* trốn hết cho mà coi!”

Mẹ nói căn cứ theo “thành tích” câu cá hồ của tôi trên North Dakota: *đi không lại về không*, trăm lần như một. Mấy em tôi cười mẹ tin dị đoan, và tôi không thể bỏ qua dịp đi câu ngoài khơi hiểm có này. Chúng tôi ra tới chỗ hứa hẹn có nhiều cá, tàu thả neo, bảy chiếc cần câu thả mồi xuống nước gần hai tiếng đồng hồ, và Giang bị say sóng xụi lơ phải vào phòng lái ngồi nghỉ mà không có con cá nào chịu cắn câu. Ông lái tàu người Mỹ hổ mặt biểu chúng tôi quay cuốn dây câu lên rồi chạy qua địa điểm câu khác. Họ hàng nhà cá vẫn không chịu ra mặt. Rồi đến địa điểm thứ ba, *vũ như cần*. Chúng tôi về tay không như mẹ tiên đoán, mặt đứa nào đứa nấy đỏ gay vì dan nắng cả ngày. Nhưng không ai tỏ vẻ thất vọng; trái lại, Sang thích chí hô lớn,

“Lỗi tại anh *Ba Hoa*! Tối nay anh phải đãi cả nhà đi ăn đồ biển.”

Thị tộc của mẹ với con, cháu, và chắt cả thảy 31 người, mẹ nữa là 32, kéo ra nhà hàng nổi tiếng nhất Cocoa Beach nằm trên bãi biển và có giàn nhạc sống giúp vui. Các cháu tôi hớn hờ, “Bác *Ba Hoa* mình giàu, cứ ăn cho đã đời!” Mọi người gọi thức uống đặc biệt của nhà hàng: Trẻ em gọi nước trái cây, các bà gọi thức uống không có rượu, và đám đàn ông gọi rượu pha trộn uống thả giàn. Hầu hết đều gọi món ngon nhất hay đắt tiền nhất trên thực đơn, và trẻ em ăn xong còn bảo nhau gọi thêm món bánh tráng miệng bỏ hộp mang về. Tôi thầm vui vì xem bữa ăn tối nay là tiệc ăn khao Trọng đậu tiến sĩ và Mạc tốt nghiệp trung học và sắp học một trường nổi tiếng nhất Hoa kỳ là Học viện Kỹ thuật Massachusetts.

Hôm sau, cả đại gia đình về nhà Trọng ăn cơm chiều và ngủ đêm trước khi chia tay. Mẹ sung sướng thấy cuộc họp mặt diễn ra êm đẹp và các con hòa thuận với nhau. Như mọi khi mẹ vui, mẹ kể lại chuyện ngày xưa ở Huế, thời mẹ một tay nuôi dạy đàn con trong lúc cha đóng đồn xa biên biệt,

“Hồi *nớ* nhà mình ở gần cửa Mang Cá trên ngã Hàng Bè, tức là đường Huỳnh Thúc Kháng chạy ven bờ sông Đào tới Bao Vinh. Dọc mé sông là mấy vựa lồ ô; người ta kết lồ ô thành bè và thả nổi trên sông. Có khi bè lồ ô trải rộng ra tới nửa mặt sông.”

“Lồ ô là gì hở mẹ?” Hồng Phúc vợ của Triết (em kế Sang) ngắt lời mẹ.

“Lồ ô, trong Nam gọi là lồ ô hay luống, là thứ tre lớn, lóng dài, cây ngay, và cật mỏng. Đó là vật liệu chính mà dân nghèo Thừa Thiên dùng để xây nhà tranh vách đất,” tôi trả lời giùm mẹ.

“Đi trên sông Hương rẽ qua trái (phía tả ngạn) là lòn vô dưới cầu Gia Hội bắc ngang qua sông Đào,” mẹ kể tiếp, “Đi thêm một khoảng nữa là cầu Đông Ba. Phía bờ phải (hữu ngạn) sông Đào là chùa Diệu Đế nổi tiếng mà người Huế có câu hát,

Đông Ba, Gia Hội hai cầu,

Ngó vô Diệu Đế bốn lầu hai chuông.”

Nghe câu hát này, Sang bỗng bật cười hăng hắc khiến tôi tủm tỉm cười theo. Năm nàng dâu và chàng rể không phải là dân Huế ngơ ngác nhìn Sang. Mẹ hiểu ra, gí tay vào mặt Sang,

“*Mi* thiệt quá quắt, câu hát của người ta hay ho *rứa* mà không chịu *ngậm mà nghe*. Cứ vắn vẹo nói lái thành tục tũ!”

“Con trai Huế là *một cây* nói lái,” Triết giải thích lại cho Hồng Phúc hiểu, “Bọn nhóc tì Huế thường giải trí bằng trò nói lái và thuộc nằm lòng những tiếng ghép với chữ ‘bốn’ như ‘bốn lầu’ hay ‘bốn lù’ để cười chơi.”

Sang không dám cãi mẹ, nhưng không ngán đưa em kế,

“Tao buồn miệng cười chơi một mình thì mắc mớ đến ai? Đầu óc mày đen tối rồi đâm ra nghĩ tục, tao đây *con tim chân chính* không bao giờ *biết đến nói dối*, có ý gì đâu!”

“Vậy anh nghĩ gì mà *vén môi* cười gian ác như vậy, nói thử *tui* nghe có lọt tai không?” Triết vênh váo thách thức.

“Nghe mẹ nói chùa Diệu Đế, tao nhớ tới hồi tao học đệ lục [lớp 7] trường tư thực Nguyễn Du. Trường này cũng như chùa Diệu Đế nằm giữa khu xóm Ngự Viên mà Nguyễn Bính nói tới trong bài thơ nổi tiếng ‘Xóm Ngự Viên’:

. . . Hôm nay có một người du khách
Ở Ngự Viên mà nhớ Ngự Viên.”

Mẹ mắng yêu Sang và Triết,

“Tụi bây tra cấy trôốc [già cái đầu] rồi mà cãi nhau như con nít, không sợ con cháu cười cho *thúi mũi*,” và chỉ tay vào một toán hơn một chục mạng lớn nhỏ vừa đi vừa hát “Happy Birthday” từ từ tiến vào từ phòng ngoài, “*Coi tề* [xem kia], bữa *ni* là sinh nhật con Thi Liên.”

Thi Liên là con út của Trọng. Trong gia đình, kể cả vai vế lẫn tuổi tác, hàng con thì tôi lớn nhất, và hàng cháu thì Thi Liên nhỏ nhất. Tay bưng ổ bánh sinh nhật lớn trên cắm ba ngọn nến đang cháy, Trọng dẫn đầu toán lóc nhóc, Kiên Tính vợ nó dắt tay Thi Liên đi sau nửa bước, và con nít hàng cháu hàng chắt theo sau. Mọi người đồng thanh hát “Happy Birthday” một lần nữa trước khi cho Thi Liên thổi tắt nến. Kiên Tính và Quỳnh Châu cắt bánh phân phát cho mọi người và sau đó, trao quà sinh nhật cho bé.

Trước khi tiệc tàn, tôi đưa mắt ra hiệu cho Quỳnh Châu. Nàng lấy chai rượu uýt-ki Tô Cách Lan Johnnie Walker nhãn đen và một hộp sô-cô-la Bỉ Godiva đưa cho tôi. Không biết tôi định làm gì, nhưng Sang không bỏ lỡ một dịp để chế nhạo,

“Nếu anh *Ba Hoa* tính cho con Liên uống Johnnie Walker thì ‘*ai can du.*’ Vừa phí rượu lại vừa phạm tội làm hư hỏng con nít.”

“*Tui* biết Godiva là sô-cô-la hảo hạng ngon *hết sảy*, nhưng một hộp làm sao đủ cho cả nhà?” Triết làm bộ ngây thơ bình luận.

“Hai đứa *bây đói ăn khát uống* nên mờ mắt không thấy được ‘Nghịch lý Sinh nhật’ trong môn xác suất [probability],” tôi phản pháo và giải thích.

Trong phép tính xác suất, người ta tính ra nếu 23 người tụ họp cầu âu ở một nơi thì xác suất để có hai người trong nhóm có cùng sinh nhật là 50 phần trăm – 50/50. Nếu số người tăng lên thành 32, 42, và 70 thì xác suất lần lượt trở thành 75, 90, và 99.9 phần trăm. Như thế, khi có 32 người tại một nơi, ta có đến 75 phần trăm chắc chắn là có hai người có cùng sinh nhật. Tôi kết luận,

“Một người đã là bé Liên. Chưa biết người kia là ai nên tụi tao chuẩn bị hai món quà sinh nhật khác nhau để người đó chọn: hộp sô-cô-la cho đàn bà hay trẻ em, và chai rượu cho đàn ông.”

“Món quà còn lại anh tính làm gì?” Triết hỏi.

“*Tao* sẽ tặng cho Trọng hay Kiên Tính để cảm ơn vợ chồng tụi nó bỏ công sức để dàn xếp cuộc họp mặt gia đình hoàn hảo này.”

Tôi không cần tìm đâu xa, người thứ hai chính là Hồng Phúc. Nàng chọn chai Johnnie Walker và không đưa *món quà sinh nhật không mong đợi* này cho Triết mà tặng lại cho “chú Trọng.”

Nguyễn Ngọc Hoa

Ngày 22 tháng Năm, 2024